

Číslo: 5103/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 07. 04. 2022 do 08. 04. 2022 a dňa 11. 04. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola sv. Vincenta, Námestie A. Hlinku 22, Ružomberok	
Zriaďovateľ	Kongregácia Milosrdných sestier sv. Vincenta - Satmárok

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Miroslava Murínová, riaditeľka školy

Ing. Gabriela Halušková, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na tematickú inšpekciu č. 5103/2021-2022 zo dňa 01. 04. 2022 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Jozefína Cingelová Šarlayová,
školská inšpektorka, ŠIC Žilina

.....

Mgr. Eva Polgáryová PhD.,
školská inšpektorka, ÚIČ Bratislava

.....

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Práca pedagogického asistenta so žiakmi so zdravotným znevýhodnením (ZZ)

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola plnoorganizovaná cirkevná základná škola s vyučovacím jazykom slovenským. Súčasťou školy bol školský klub detí.

V škole sa žiakom so ZZ venovalo 8 pedagogických asistentiek (ďalej PA), z toho 6 financovaných z normatívnych finančných prostriedkov, z nich 4 PA na plný úväzok, 1 na čiastočný úväzok v rozpätí od 50 % do 74 % a 1 PA na čiastočný úväzok v rozpätí od 25 % do 49 %. Dve PA financované z európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej EŠIF) boli zamestnané na plný úväzok.

Škola požadovala na základe odporúčaní poradenských zariadení 13 PA.

V škole pracovali 2 školské špeciálne pedagogičky, z nich 1 bola financovaná z EŠIF.

Školu v aktuálnom školskom roku navštevovalo 339 žiakov umiestnených do 18 tried. Z uvedeného počtu bolo 34 žiakov individuálne integrovaných.

V primárnom vzdelávaní bolo v 8 triedach 147 žiakov. Z nich bolo 9 so ZZ a so 7 pracovali na vyučovacích hodinách PA.

V 2. ročníku mali 1 žiaka chorého alebo zdravotne oslabeného (ďalej CHZO) bez asistencie; v 3. ročníku bolo 5 žiakov so ZZ, ktorí pracovali s podporou PA – 1 s poruchami aktivity a pozornosti (ďalej PAaP), 2 žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou (ďalej NKS), 1 so sluchovým postihnutím (ďalej SP), 1 žiak s autizmom a inými pervazívnymi vývinovými

poruchami (ďalej AUT); vo 4. ročníku boli 3 žiaci so ZZ – 1 s NKS bez asistencie, s PA pracoval 1 žiak s vývinovými poruchami učenia (ďalej VPU) a 1 žiak s telesným postihnutím (ďalej TP). V nižšom strednom vzdelávaní bolo v 10 triedach 192 žiakov, z ktorých evidovali 25 žiakov so ZZ. So 14 pracovali na vyučovacích hodinách PA.

V 5. ročníku bolo 9 žiakov so ZZ – 3 žiaci s VPU a 1 žiak so SP pracovali bez podpory PA, 4 žiaci s PAaP, z nich s 2 pracovala PA a 1 s NKS pracoval s podporou PA; v 6. ročníku bolo 5 žiakov so ZZ – 2 žiaci s VPU, z nich s 1 pracoval s PA, s PA pracoval 1 žiak s poruchami správania (ďalej PS) a 1 so zrakovým postihnutím (ďalej ZP), 1 s NKS pracoval bez asistencie; v 7. ročníku boli 2 žiaci VPU, z nich 1 pracoval s podporou PA; v 8. ročníku boli 3 žiaci s VPU s ktorými pracoval PA; v 9. ročníku bolo 6 žiakov so ZZ – 4 žiaci s PAaP, z nich s 3 pracoval PA, 1 žiak so SP pracoval s asistenciou a 1 CHZO pracoval bez podpory PA.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z analýzy dokumentácie

PA spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti pedagogického zamestnanca. Činnosti na vyučovacích hodinách im vyplývali z náplne práce – vykonávať intervencie žiakom s rôznym druhom postihnutia, spolupracovať na hodinách s učiteľom, dohliadať na pravidelnú prípravu žiaka, motivovať ho k učeniu, viesť k práci s učebnými pomôckami a k dodržiavaniu dohodnutých pravidiel v triede, vysvetľovať mu učivo a overovať jeho zvládnutie, taktiež pomáhať žiakovi včleniť sa do kolektívu triedy, spolupracovať so školským špeciálnym pedagógom, s odbornými zamestnancami poradenských centier, a tak poskytovať žiakom so ZZ špeciálnopedagogické služby a odbornú špeciálnopedagogickú starostlivosť.

V primárnom vzdelávaní poskytovali PA asistenciu žiakom na všetkých hodinách, v nižšom strednom vzdelávaní najčastejšie na hodinách slovenského jazyka a literatúry (ďalej SJL), matematiky (ďalej MAT), cudzieho jazyka, fyziky, biológie, dejepisu a chémie.

Žiaci so ZZ mali možnosť pri práci využívať špeciálne učebné pomôcky¹ a kompenzačné pomôcky², ktoré si mohli učitelia alebo PA vyzdvihnúť v kabinete školskej špeciálnej pedagogičky. Na hodinách však žiaci pracovali najčastejšie s učebnicami, gramatickými kartami na SJL, tabuľkami násobenia na MAT a pracovnými listami. Školská špeciálna pedagogička uviedla, že ich využívala predovšetkým ona v rámci individuálnych intervencií so žiakmi.

Začlenení žiaci mali vypracovaný individuálny vzdelávací program (ďalej IVP), ktorý nie vždy rešpektoval odporúčania z poradenského zariadenia pre výchovno-vzdelávací proces. Žiaci s diagnostikovanými PAaP nemali do IVP zaradené odporúčania pre organizáciu vyučovania a špecifické postupy pre učiteľov pri ich vzdelávaní.

Zistenia z riadeného rozhovoru s PA

Všetky PA sa v riadených rozhovoroch vyjadrili, že sa cítili rovnocennými členmi pedagogického zboru. Boli prítomné na zasadaniach pedagogickej rady a 2 uviedli, že v prípade potreby sa zúčastňovali zasadnutí metodického združenia. Na zasadnutiach pedagogickej rady dostali príležitosť vyjadriť sa k výchovno-vzdelávacím výsledkom žiakov

¹ gramatické karty, abecedu, kalkulačky, matematické tabuľky, číselnú os, tabuľky násobenia, tabuľky so , počítadlo, počtový stojan, súprava malých a veľkých písmenkových kariet, desiatková sústava vzorcami, zvýrazňovače, upravené pracovné listy, nástenné mapy, diktáty a cvičenia na SJL, ANJ, NEJ

² PC programy DysCom, DysPro, Žiačik, Detský kútik, počítač, pracovné listy Kuliferdo, Zhody a rozdiely, Renátkine úlohy, Makovička i., II., CD programy, logopedické básničky, rôzne hry

so ZZ. Ich pripomienky a návrhy učiteľa akceptovali. Väčšina sa vyjadrila, že poskytovali učiteľovi spätnú väzbu o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiaka, ktoré mohli zapracovať do IVP. PA uviedli, že spolupracovali so školskou špeciálnou pedagogičkou, ktorá ich metodicky usmerňovala. Na pravidelných stretnutiach dostávali od nej informácie o zdravotnom stave žiakov a ich špecifických potrebách, o ich výchovno-vzdelávacích problémoch, o obsahu IVP, ako aj o potrebe používania špeciálnych učebných pomôcok na vyučovaní. PA sa podieľali na prekonávaní predovšetkým jazykových, sociálnych a informačných bariér žiakov s NKS, s VPU, žiakov cudzincov, na prekonávaní zdravotných bariér žiakov CHZO a ojedinele aj na prekonávaní kultúrnych a priestorových bariér.

PA za prínos svojho pôsobenia v kontexte žiakov so ZZ považovali budovanie vzájomnej dôvery, motiváciu žiakov k učeniu a k činnosti na vyučovaní, vytváranie pocitu istoty, poskytnutie pomoci a spätnej väzby žiakom – okamžitej kontroly riešenia úloh od PA. Žiakom so SP pomáhali rozvíjať komunikačné schopnosti, slovnú zásobu a pochopiť nové učivo. Za svoj prínos vo vzťahu k učiteľovi považovali pomoc pri výrobe a rozdávaní učebných pomôcok, pri organizácii vyučovania, zvládnutí správania sa žiakov, čo sa nie vždy potvrdilo. Prínosom práce PA vo vzťahu k zákonným zástupcom z ich pohľadu bola komunikácia s rodičmi a informovanie o priebehu vzdelávania a napredovaní žiaka, o tom, aké pomôcky si má priniesť do školy a ako pôsobiť na neho pri domácej príprave na vyučovanie.

Za prekážku v práci PA považovali vysoké počty žiakov so ZZ v triedach a pri zvýšenej únave nechť niektorých žiakov spolupracovať s učiteľom i PA. Vo vzťahu k učiteľom neuviedli žiadnu prekážku. Prekážkou spolupráce so zákonnými zástupcami bola neochota niektorých rodičov spolupracovať so školou a skutočnosť, že v čase dospievania žiaka záujem rodičov o spoluprácu s PA klesal.

Väčšina PA boli učiteľia s aprobáciou pre základnú školu, bez špeciálnopedagogickej spôsobilosti. Okrem 1 mali všetky záujem o ďalšie vzdelávanie v problematike žiakov so ZZ. Vyjadrili sa, že využili webináre a prednášky³, ktoré ponúkalo metodicko-pedagogické centrum, poradenské zariadenie, Štátny pedagogický ústav a EDUALL.

Zistenia z priameho pozorovania v triede pri práci PA so žiakmi so ZZ

Školské inšpektorky vykonali priame pozorovania práce PA v bežnej triede na 10 vyučovacích hodinách.

Na väčšine hodín PA pracovali s konkrétnym žiakom. Boli si vedomé svojich kompetencií, poznali ZZ žiakov, ich silné a slabé stránky, mali ich dôveru, rešpektovali názory a rozhodnutia učiteľa a riadili sa jeho inštrukciami. Väčšina PA bolo pasívnych, neprichádzali s vlastnou iniciatívou ako pôsobiť na žiakov pri vyučovaní, ale len sledovali činnosť žiakov a častokrát do nej nezasahovali. Dve PA iba sedeli pri žiakovi a čakali na inštrukcie učiteľa. Väčšina z nich pracovala so žiakom súbežne s učiteľom podľa jeho pokynov.

V prípade potreby PA vysvetľovali nové učivo žiakom, pomáhali im pri orientácii v učebnici, v pracovnom liste, pripraviť si pomôcky, knihy a zošity. Pomáhali nájsť žiakom najlepší spôsob riešenia úloh a kontrolovali správnosť výsledkov. Podieľali sa na udržiavaní pozornosti žiakov, umožňovali im pracovať individuálnym spôsobom. V malej miere podporovali u žiakov samostatnosť a zodpovednosť za výsledky svojej práce, aktivizovať záujem o učivo, či oceňovať ich snahu a výsledky. PA si väčšinou všimli správanie sa žiakov so ZZ, ale rušivé momenty intaktných žiakov prehliadali.

³ Práca so žiakom so SP; VPU; ADHD a dospievanie;-Ako na hnevajúcich žiakov; Diagnostika školskej zrelosti; Školský špeciálny pedagóg – začíname a pokračujeme

PA poskytovali žiakom pomoc v nevyhnutnej miere, vysvetlili im na požiadanie učivo, ktorému nerozumeli. Vo výchovno-vzdelávacom procese žiaci používali bežné učebné pomôcky. Špeciálne učebné pomôcky neboli použité.

V závere hodín učitelia zhodnotili prácu všetkých žiakov, PA hodnotili prácu žiakov so ZZ len zriedka.

Učitelia žiakov so ZZ zapájali do práce celej triedy. Najčastejšie kladením otázok pri opakovaní učiva. Niektorí žiaci boli aktívnejší, niektorí menej.

Atmosféra v triedach bola pozitívna vzhľadom aj na priateľský, akceptujúci a trpezlivý prístup PA k žiakom.

Zistenia z rozhovoru s vyučujúcim daného predmetu

Z rozhovorov s učiteľmi vyplynulo, že hodnotili prácu PA pozitívne. Vyjadrili sa, že PA si boli vedomé svojich kompetencií, poznali silné a slabé stránky žiakov so ZZ, rešpektovali názory a rozhodnutia učiteľa, boli väčšinou aktívne a iniciatívne. Dvaja učitelia sa vyjadrili, že PA iba čakali na ich pokyny. Podľa učiteľov PA s nimi najčastejšie spolupracovali na príprave vyučovacieho materiálu, v malej miere na príprave didaktických pomôcok, ojedinele na príprave vyučovacích hodín alebo na spôsobe preskúšania vedomostí žiakov. Portfólia žiakov mali k dispozícii iba PA financované z európskych štrukturálnych a investičných fondov. Pri práci so žiakmi uplatňovali PA najčastejšie individuálnu činnosť v triede súbežne s učiteľom. Spoluorganizovali činnosť žiakov v súlade s pokynmi učiteľov, pomáhali im pochopiť zadanie úloh, hľadali spôsob práce, ktorý bol pre žiaka najviac vyhovujúci a umožňovali žiakom pracovať vlastným učebným i pracovným tempom. PA pomáhali žiakom pripraviť si pomôcky, učebnice a zošity, overovali u nich správnosť riešenia pridelených úloh a ak bolo potrebné, diktovali im poznámky. V malej miere PA vytvárali priestor ku kontrole výsledkov práce žiakov, motivovaniu k činnosti, prípadne udržiavaniu ich pozornosti v priebehu vyučovania. Zriedka podporovali u žiakov samostatnosť a zodpovednosť za výsledky svojej práce a pomáhali riešiť konfliktné situácie medzi ostatnými spolužiakmi. Väčšina učiteľov potvrdila, že PA im počas prestávok alebo po vyučovaní dávali spätnú väzbu o plnení cieľov vzdelávania. Takmer všetci učitelia sa v rozhovore vyjadrili, že v prítomnosti PA vládla v triedach pozitívna a priateľská atmosféra, niektorí dodali, že bola tvorivá a dynamická.

2 ZÁVERY

Činnosť PA v škole sa riadila presne stanoveným rozvrhom hodín a náplňou práce, vykonávať intervencie žiakom s rôznym druhom postihnutia, spolupracovať na hodinách s učiteľom, viesť žiakov k práci s učebnými pomôckami, vysvetľovať im učivo a overovať jeho zvládnutie. Všetky PA spĺňali kvalifikačné požiadavky na výkon pracovnej činnosti pedagogického zamestnanca v ZŠ. Mali rovnocenné postavenie v pedagogickom zbore, zúčastňovali sa zasadnutí pedagogických rád, niektoré aj metodického združenia. Ich názory na vzdelávacie výsledky žiakov učitelia akceptovali.

Metodicky PA usmerňovala špeciálna pedagogička. Tá vypracúvala pre začlenených žiakov IVP, z ktorých niektoré neakceptovali odporúčania poradenských zariadení. Nie všetky PA si zhotovovali portfóliá pre žiakov so ZZ. PA využívali ponuku webinárov s tematikou pôsobenia na žiakov s VPU, so SP, s PAaP vo výchovno-vzdelávacom procese.

Učitelia vyjadrili spokojnosť s prítomnosťou PA na vyučovaní a považovali ho za prínos aj pre žiakov so ZZ. PA pomáhali žiakom pri vysvetľovaní učiva, pri pochopení úloh, cvičení a pri kontrole i vyhodnocovaní výsledkov. Svojim priateľským, trpezlivým prístupom prispievali k pokojnej atmosfére vyučovania.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 7a ods. 2 zákona č. 245/2008 z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov – nerešpektovanie odporúčaní poradenského zariadenia a prevencie pri vypracúvaní IVP žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. **Odporúča**
 - zhotovovať portfóliá pre žiakov so ZZ
2. **ukladá kontrolovanému subjektu prijať konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa nesúladu IVP začlenených žiakov s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a predložiť ich v lehote **do 30. 06. 2022** Školskému inšpekčnému centru Žilina s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.

Správu o splnení prijatých a uložených opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Žilina v termíne **do 19. 10. 2022**.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. rozvrhy hodín PA
2. náplň práce PA
3. návrhy na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole
4. doklady o vzdelaní PA
5. individuálne vzdelávacie programy žiakov
6. plán činnosti PA
7. portfólio PA
8. štvrtročná správa o činnosti PA
9. zápisnice zo zasadnutí metodických orgánov
10. zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady
11. plán profesijného rozvoja pedagogického zamestnanca

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Jozefína Cingelová Šarlayová

Dňa: 22. 04. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Žilina:
Mgr. Jozefína Cingelová Šarlayová
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Miroslava Murínová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 09. 05. 2022 v Žiline:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Žilina:

Mgr. Jozefína Cingelová Šarlayová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Miroslava Murínová

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Mgr. Miroslava Murínová, riaditeľka školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Jozefína Cingelová Šarlayová, školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti